

Sorø Afdelingen

Formand: Niels Hilker, Smedevej 66, 4180 Sorø
Telefon: 30.40.05.09. - Mail: Niels.Hilkers@gmail.com
Mail: Soroe@dn.dk

Sorø, den 17. august 2023

Sorø Kommune
plan@soroe.dk

Tak for muligheden for at komme med kommentarer til Sorø Kommunes udkast til kommuneplan for 2023 - 2034.

Hermed DN Sorøs generelle og specifikke kommentarer til planen.:

Generelle kommentarer

DN Sorø udgangspunkt for vurdering af kommuneplanen er at gøre naturen synlig og tilgængelig ved at bevare, tilpasse og udvikle den. Der skal skabes grundlag for større biodiversitet og for at øge livsvilkårene for truede arter, både inden for fauna og flora. Det gælder både i det åbne land og i bymæssige bebyggelser.

Kommuneplanen skal være et katalog, hvor vi alle kan se såvel begrænsninger som fremtidsmuligheder for kommunen og ikke en "tag selv mulighed" for projektmagere. Den skal derfor have et detaljeringsniveau, som gør retningen gennemskuelig og entydig.

På den baggrund skal kommuneplanens retningslinjer være mere forpligtende, så formuleringen "skal" bruges i stedet for "kan, bør, i videst muligt omfang, osv"

Endvidere, at undtagelsesmuligheden "kan normalt ikke" udgår. Det samme gælder formuleringen "kan der som udgangspunkt ikke" Denne formulering er bl.a. brugt i retningslinjer for placering af solceller (4.5.3), hvor solceller alligevel godt kan placeres på et areal, hvor området er udpeget som "sårbart solcelleområde"

Specifikke kommentarer

I nedenstående foreslår DN Sorø konkrete ændringer. Der er tale om nedslag og dermed ikke en umiddelbar accept, af det som vi ikke kommenterer.

Retningslinjer og redegørelser

Byer og landsbyer Strategisk landsbyplanlægning

Der står i kommunens målsætninger for dette område:
" Sorø Kommune arbejder for at:

- Understøtte udviklingen af levedygtige landsbyer for at bidrage til attraktive lokalsamfund.
- Sikre landsbyudvikling der tager udgangspunkt i landsbyernes særlige, stedbundne kvaliteter, herunder kultur- og naturmæssige, samt historiske værdier.
- Udvikle landsbyernes liv, ved at have fokus på variation i boligmasse og boligtyper, samt en varieret beboersammensætning.
- Understøtte lokale initiativer, fællesskab og samarbejde i og mellem landsbyerne, der fremmer bevaringen af levedygtige landsbyer og lokalsamfund. Borgerdrevne initiativer og ressourcer er udgangspunktet for udviklingen af landsbyerne.
- Understøtte samarbejder mellem lokale borgere, organisationer og virksomheder, blandt andet i forbindelse med realisering af lokalt drevne projekter og initiativer.
- Fremme tilgængelighed til og fra landsbyerne f.eks. via et fokus på landsbyernes adgang til natur og landskab.
- Understøtte den grønne omstilling i landsbyerne med et fokus på klimavenlige løsninger.

Her foreslås tilføjet endnu en målsætning:

- Ved udvikling af større byer holdes en respektafstand på 500 meter til eksisterende landsbyer.

Begrundelsen: Det er vigtigt at beskytte eksisterende landsbyer mod urbanisering fra nærmeste hovedby, så landbyens identitet og tilhørende lokale fællesskab ikke udviskes. F.eks kommuneplanramme Fr.B17.

Natur

Grønt danmarkskort

Der står i kommunens målsætninger for dette område:

” Sorø Kommune arbejder for at:

- Sikre, at kommunens fortsatte udvikling sker under hensyntagen til en beskyttelse af det naturlige dyre- og planteliv.
- Gennemføre en samlet naturforvaltningsmæssig indsats indenfor Grønt Danmarkskort, hvor det langsigtede mål er at fremme det naturlige dyre- og plantelivs udviklingsmuligheder.
- Øge befolkningens forståelse for naturen og udvikle rekreative muligheder.
- Medvirke til at etablere og udvikle Naturpark Åmosen i samarbejde med parterne i området.”

Her foreslås anden bullet ændret til:

- Gennemføre en samlet naturforvaltningsmæssig indsats indenfor Grønt Danmarkskort, hvor det langsigtede mål er at fremme det naturlige dyre- og plantelivs udviklingsmuligheder, herunder aktivt facilitere at der søges frivillige tilskudsordninger til fremme af biodiversiteten, f.eks. skovrejsningsprojekter, biodiversitet i skov, pleje af græs- og naturarealer, lavbundsprojekter og Natura 2000-tiltag

Begrundelse: Det er vigtigt, at kommunen faciliterer og understøtter, der søges frivillige ordninger.

Her foreslås tredje bullet ændret til:

- Øge befolkningens forståelse for naturen og udvikle den nære natur og rekreative muligheder

Begrundelse: Det er vigtigt, at kommunen understøtter såvel naturvejledningen som Vild med vilje-projekter for at fremme en bedre natur og naturoplevelser

Her foreslås fjerde bullet ændret til:

- Medvirke til at etablere og udvikle Naturpark Åmosen i samarbejde med partnere i området samt undersøge muligheden af, at naturparken kan blive til en nationalpark som foreslået af regeringen

Begrundelse: I regeringsgrundlaget for SVM-regeringen står der, at regeringen ønsker flere nationalparker og Store Åmosen nævnes som eneste eksempel. I forbindelse med pilotprojekter om nationalparker i Danmark var Åmosen en mulig kandidat, hvorfor arbejdet hermed kan genfremkaldes. Hvis området får status af nationalpark, vil statslige ressourcer kunne stille til rådighed for drift af sekretariat, formidling og forbedring af natur og rekreative forhold. Tilskuddet er pr. år ca. 10 mio. kr.

Endvidere foreslås tilføjet fire nye målsætninger:

- Virke for, at Naturpark Tystrup-Bavelse Søerne anerkendes som en naturpark under Friluftsrådets mærkningsordning

Begrundelse: Naturpark Tystrup-Bavelse har været udråbt som Danmarks første naturpark for mere end 50 år siden. Naturparken kunne relativt let opfylde Friluftsrådets mærkningsordning for naturparker og dermed få den synlighed og anerkendelse som området fortjener. Her er en lokal naturvejleder, som kommunen yder tilskud til, et naturcenter og store naturværdier med tilhørende fredninger, Natura 2000-udpegning, statslige arealer og rekreative faciliteter. Næstved Kommune har tidligere vist interesse herfor, hvorfor et samarbejde må være muligt.

- Bidrage til, at der kan etableres en naturpark ved Gyrstinge Sø, hvori indgår områder i Sorø Kommune

Begrundelse: Gyrstinge og Haraldstedsøerne med tilhørende skove og landskaber ønskes af Ringsted Kommune gjort til naturpark under Friluftsrådets mærkningsordning. Det vil være oplagt, at et område vest for Gyrstinge Sø og Skov beliggende i Sorø Kommune indgår i naturparken, hvorfor det foreslås, at det anerkendes og støttes, at naturparken vil kunne gå ind i Sorø Kommune

- Arbejde for at færdiggravede råstofgrave i kommunen etableres som varige naturområder.

Begrundelse. De færdiggravede råstofgrave har stort potentiale for biodiversiteten og også gerne som rekreativt områder for de lokale borgere f.eks. i form af badesøer og naturstier.

- Naturkvalitetsplanen opdateres og suppleres med en handleplan

Det foreslås, at der til naturkvalitetsplanen sker en supplerende handling med en egentlig handlingsplan til forbedring af naturen i Sorø Kommune, herunder at potentielle økologiske forbindelser kan overgå til natur. Samtidig kunne naturkvalitetsplanen opdateres med nyeste viden på området. Planen er fra 2015.

Natur

Lavbundsarealer

Der står i kommunens målsætninger for dette område:

” Sorø Kommune arbejder for at:

- Fremme muligheden for, at det naturlige vandstands niveau kan genskabes på lavbundsgrunde for at mindske udvaskning af kvælstof til vandmiljøet og forbedre naturindholdet.

:

- Understøtte frivillig udtagning af lavbundsarealer fra landbrugsdrift, for at mindske udslippet af klimagasser (CO₂-ækvivalenter) til atmosfæren.

Her foreslås anden bullet ændret til:

- Understøtte frivillig udtagning af lavbundsarealer fra landbrugsdrift - via aktiv facilitering - for at mindske udslippet af klimagasser (CO₂-ækvivalenter) til atmosfæren

Begrundelse: Det er vigtigt, at kommunen aktivt faciliterer den vigtige opgave med at udtage lavbundsarealer.

Kulturhistorie

Kulturmiljø

Det foreslås, at kommunens vigtigste alléer udpeges som kulturmiljø, da de har stor kulturhistorisk og landskabelig værdi. Der foreslås udpeget følgende:

1. Krebshusalléen med tilhørende runding
2. Fægangen mellem Alléen og Mølleliget
3. Reitzensteins Allé (Alléen)
4. Skælskørvej imellem Filosofgangen og Banevej (inklusive mindre del i starten af Banevej)
5. Nyrupvej og Fulbyvej - alléen af Seljerøn

Begrundelse: Kommunen kan på denne måde synliggøre alléernes kulturhistoriske og landskabelige værdier og undersøgte fredninger.

Landskab

Værdifulde landskaber

Der står i kommunens målsætninger for dette område:

” Sorø Kommune arbejder for at:

- Kvaliteten af de værdifulde landskabsområder bevares og styrkes, herunder sikre de værdifulde landskabelige og naturmæssige helheder, kulturhistoriske værdier og landskabselementer som eksempelvis ådale, bakkelandskaber, skove og søer.
- Forandringer i det åbne land, herunder byggeri og anlæg, sker i respekt for den karakter og kvalitet, der knytter sig til de værdifulde landskabsområder.

Her foreslås første bullet ændret til:

- Kvaliteten af de værdifulde landskabsområder bevares og styrkes, herunder sikre de værdifulde landskabelige og naturmæssige helheder, kulturhistoriske værdier og landskabselementer som eksempelvis ådale, enge, bakkelandskaber, skove og søer.

Begrundelse: Ved at medtage enge som eksempel opnår en udsat naturtype yderligere beskyttelse og mere fokus.

Det foreslås endvidere, at Sorø Sø medtages som værdifuldt landskab.

Begrundelse: Det fremgår af den tilknyttede redegørelse, at værdifulde landskabsområder, består af: Sjældne, autentiske eller identitetsgivende landskaber. Særligt varierede landskaber, f.eks. markante ådale og bakkelandskaber med tilhørende udsigtspunkter. Særligt oplevelsesrige landskaber knyttet til f.eks. kuperet terræn med skove, søer og åer. Landskaber, hvor der er et godt samspil med særligt bevaringsværdige kulturhistoriske elementer. En beskrivelse, der passer fint til Sorø Sø.

Tekniske anlæg

Solcelle- og solfangeranlæg

Der står i kommunens målsætninger for dette område:

” Sorø Kommune arbejder for at:

- Fremme vedvarende energianlæg med henblik på at udfase fossile brændsler.
- Sikre en god landskabelig indpasning af solcelle- og solfangeranlæg.
- Friholde større uforstyrrede landskaber og områder med store naturmæssige, kulturhistoriske, landskabelige og rekreative værdier for opstilling af solcelle- og solfangeranlæg.

Det foreslås, at ”som udgangspunkt” i første sætning i retningslinje 4.5.3 udgår.

Begrundelse: Når sætningen kommer til at lyde ”Solcelle- og solfangeranlæg kan ikke placeres inden for de udpegede ”sårbare solcelleområder” er ingen i tvivl om, at disse anlæg ikke hører hjemme i et landskab, der er udpeget som sårbart solcelleområde.

Kommuneplanrammer

PeB13

Der foreslås, at området udgår af kommuneplanen.

Begrundelse: Det er vigtigt, der i Sorø Kommune tilbydes flest mulige oplevelser i det fri og i naturen, hvorfor rammerne for Sorø Campingplads skal fastholdes og ikke ændres til boligområde. Campingpladsen understøtter friluftsliv gennem overnatning til folk, der dyrker friluftsliv og oplevelser i naturen. Dette kan være i forbindelse med, at de er på cykelferie og medbringer eget telt eller overnatter i campinghytter. Pladsen understøtter således overnatning for cykelruterne: Istidsruten og Munkevejen, der er planlagt for at tiltrække turister. Tilsvarende kan vandrere af Jyderupstien også benytte pladsen. Dertil får gæsterne på pladsen glæde af naturen ved Pedersborg Sø og Sorø Sø.

FrB17

Det foreslås, at området udgår af kommuneplanen

Begrundelse: Området er med til at afgrænse, hvor Frederiksberg slutter og landsbyen Lyngby begynder. Det er vigtigt at beskytte en eksisterende landsbyer som Lyngby mod urbanisering fra Sorø/Frederiksberg, så landbyens identitet og tilhørende lokale fællesskab ikke udviskes. Det ubebyggede område giver fint indkig til fortidsmindet og udgør en spredningskorridor for fauna og flora. Området kan udpeges til et bynært naturområde med ”vild med vilje”, og dermed være med til at understøtte kommuneplanens mål for natur. Denne ide for området vil også være med til at understøtte verdensmål 15 om at imødegå den globale biodiversitetskrise, som er integreret i Sorø Kommunes Vision 2026.

hilsen

Niels Hilker

formand for DN Sorø